

Předmluva

Problematika změny knihovního softwaru je v současné době pro mnoho knihoven velmi aktuální. Mění se nejen informační a komunikační technologie a jejich dostupnost, ale také se objevují nové softwary, včetně svobodných softwarů nebo se mění způsoby jejich provozu. Zároveň u některých knihovních softwarů v dohledné době končí podpora a knihovny jsou v situaci, kdy musí volit, co dál. Přitom v českém prostředí není aktuálně dostupná literatura, která by se uceleným způsobem věnovala problematice knihovních softwarů a jejich výběru či implementaci. Texty, které vznikly před více než deseti či patnácti lety jsou v současné době zastaralé a neodrážejí aktuální situaci a vývoj, přestože v době jejich vzniku šlo o velmi kvalitní zdroje.

Příručka, kterou nyní čtete, se snaží na právě na tento deficit reagovat. Shromažďuje na jednom místě informace, které pro knihovny mohou být pomocí při výběru a plánování změny knihovního softwaru a snaží se je nejen přinášet ve vzájemných souvislostech, ale také je propojovat potřebami knihoven s ohledem na jejich provoz a pracovní postupy.

Příručka byla koncipována tak, aby byla co nejvíce univerzální a použitelná pro knihovny všech typů a velikostí a to bez ohledu na to, zda už nějaký knihovní software používají či nikoliv. Tato univerzalita může ovšem znamenat, že některá velmi úzce zaměřená témata příručce zmíněna nejsou, nebo jsou zmíněna jen letmo. Některé knihovny naopak najdou v příručce více informací k některým tématům, než by potřebovaly. Věříme však, že tento problém pomůže částečně vyřešit elektronická podoba zahrnující odkazy, díky nimž se čtenář může přesouvat mezi tématy, která ho zajímají.

Příručka je rozdělena do dvou částí: V první části je problematika změny knihovního softwaru uchopena jako projekt. Jsou zde popsány obecné aspekty tohoto projektu a jeho jednotlivé kroky, zahrnující definování potřeb knihovny, proces výběru softwaru, přípravu knihovny a jejích dat na migraci a uzavření smlouvy s dodavatelem či provozovatelem softwaru. Dále jsou zde přiblíženy jednotlivé fáze změny softwaru až po jeho zprovoznění a specifika období, které následuje těsně po změně softwaru. Druhá část příručky obsahuje informace, které se změnou knihovního softwaru úzce souvisí a mohou při výběru softwaru hrát důležitou roli, případně také doplňující informace k některým tématům uvedeným v první části ¹⁾. Dále zde najdete užitečné odkazy a slovníček nejdůležitějších termínů.

Pro správný výběr knihovního softwaru je důležité nejen to, jaké funkce jsou v daném softwaru k dispozici, ale také jakým způsobem probíhá práce s těmito funkcemi a zda koresponduje s pracovními procesy, potřebami a možnostmi dané knihovny, o jaký typ softwaru jde a jaké způsoby provozu daný software umožňuje, případně jaká podpora je pro něj k dispozici. I proto v příručce v žádném případě nejsou uvedena konkrétní doporučení týkající se volby způsobu provozu nebo typu katalogu. Nejsou zde také rady či doporučení, který konkrétní software si vybrat, protože situace a potřeby každé knihovny jsou poněkud odlišné. Nenajdete zde ani výčet funkcí jednotlivých softwarů, neboť knihovní softwary se velmi rychle mění a rozvíjejí a každá jejich aktualizace zahrnuje spoustu změn a nových funkcí, které lze obvykle dohledat na webových stránkách. Věříme však, že informace, které příručka přináší, pomohou pracovníkům knihoven k tomu, aby si s ohledem na potřeby a poslání své knihovny zodpovědně sami vybrali takový software a způsob jeho provozu, který je právě pro jejich knihovnu ten nejvhodnější.

Pro příručku byla zvolena forma webové stránky, která zajistí, aby bylo bez problémů možné jednotlivá témata či kapitoly aktualizovat na základě měnící se situace. Umožní také čtenářům rychle se pomocí hypertextových odkazů přesunout k tématům, která je zajímají nebo k dalším externím zdrojům, číst jednotlivá témata podle potřeby buď postupně, tak, jak jsou uvedena v obsahu (či

pomocí šipek navigujících k dalším tématům) nebo například začít kapitolou [Plánování projektu přechodu na nový knihovní software](#) a poté se mezi jednotlivými tématy podle zájmu přesouvat pomocí propojených odkazů v textu na další témata nebo externí zdroje a odkazy. Software DokuWiki, ve kterém je příručka zveřejněna, nabízí zároveň [možnost vytvoření knihy](#). Proto ti, kdo by chtěli dále pracovat s výběrem kapitol příručky nebo jim vyhovuje spíše papírová podoba textu, si mohou vybrané kapitoly uspořádat a vytisknout nebo uložit ve formátu PDF.

¹⁾

Některé z těchto informací mohou být relevantní pouze pro určité knihovny nebo typy knihoven

From:

<https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/> - Metodické příručky pro knihovny

Permanent link:

<https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/aks/predmluva?rev=1565211111>

Last update: **2019/08/07 22:51**

